

Klaas Driebergen & Hugo Klooster

Bommel literatuurgids

Een overzicht van tachtig jaar Bommelstudie

AANVULLING 2021

2021
Uitgeverij Klaas Driebergen
Ouderkerk aan de Amstel

Dit is een aanvulling bij de *Bommel literatuurgids. Een overzicht van tachtig jaar Bommelstudie*. Dit boek verscheen in 2020 bij uitgeverij Klaas Driebergen, Ouderkerk aan de Amstel. Deze aanvulling is alleen in digitale vorm verkrijgbaar, gratis via www.klaasdriebergen.nl.

Copyright teksten © 2021 Klaas Driebergen en Hugo Klooster
Copyright illustraties Marten Toonder © 2021 Stichting Het Toonder Auteursrecht
Vormgeving Klaas Driebergen

Inhoud

Verantwoording	4
Literatuuroverzicht	5
Chronologische literatuurlijst	6
Indexen	19
Index verhalen	20
Index figuren	23
Index zaken en begrippen	25
Index personen	28
Index auteurs	30
Correcties t.a.v. de eerste editie	33
De pers over de <i>Bommel literatuurgids</i>	34

Verantwoording

Tijdens de zomer van 2020 verscheen de *Bommel literatuurgids*. Een belangrijke eigenschap van een naslagwerk als dit is dat het vrij snel niet meer actueel is. Op het moment dat het boek uitkwam, waren er namelijk alweer nieuwe titels verschenen die er niet in opgenomen waren. Zoals we ook aangaven in de inleiding ervan: er blijven onophoudelijk nieuwe publicaties verschijnen over het werk van Marten Toonder.

Omdat wij ons al tijdens het samenstellen van dit boek bewust waren van dit gegeven, waren wij toen reeds van plan om regelmatig met aanvullingen te komen. In principe jaarlijks, in digitale vorm. Hier is de eerste aanvulling, met daarin de in de tweede helft van 2020 verschenen publicaties.

Niet alleen zijn er in 2020 nieuwe publicaties bijgekomen, maar na het verschijnen van het boek kwamen wij ook nog op het spoor van andere titels uit eerdere jaren die we op het moment dat het boek uitkwam nog niet kenden. De publicatie van deze aanvulling geeft ons de kans om ook deze toe te voegen.

Onder deze titels bevindt zich ook een groot aantal internetpagina's. In de inleiding van de *Literatuurgids* gaven wij aan dat we ons vooral gericht hadden op papieren publicaties omdat internetpagina's onbestendig zijn. Maar tegelijk realiseren we ons dat online gepubliceerde artikelen inhoudelijk niet onder hoeven te doen voor artikelen uit kranten of tijdschriften. Vandaar dat we in deze aanvulling toch een groot aantal internetpublicaties hebben toegevoegd. En omdat deze aanvulling niet op papier maar digitaal verschijnt, hebben we ook hyperlinks kunnen opnemen naar de betreffende webpagina's. Daarbij hebben we de URL's niet voluit

uitgeschreven, maar men komt via het klikken op de links wel meteen op de juiste pagina terecht.

Het is onontkoombaar dat er in een boek als de *Bommel literatuurgids* foutjes sluipen. Voor zover we deze zelf ontdekten of er door anderen op gewezen werden, hebben we deze verzameld ten einde een kleine lijst van correcties aan dit document toe te voegen.

We willen hierbij al degenen bedanken die ons na de verschijning van de *Bommel literatuurgids* attendeerden op mogelijke aanvullingen en correcties. Daarnaast moedigen we alle gebruikers van het boek aan om ons al uw opmerkingen te blijven doorgeven. Deze kunnen worden gestuurd naar klaas@klaasdriebergen.nl.

's-Gravenhage/Ouderkerk aan de Amstel, februari 2021

HUGO KLOOSTER & KLAAS DRIEBERGEN

Literatuuroverzicht

MARTEN
VONDER
2022

Chronologische literatuurlijst

1962

‘Op bezoek bij ere-brigadier Marten Toonder’, *De Raaf. Blad voor Stripverzamelaars* jrg. 1 nr. 3 (oktober 1977), p. 14–15. (oorspr. verschenen in 1962) (Toonder als M-brigadier; stripproductie Toonder Studio’s, ook in het buitenland)

1967

‘Heer van Stand in Reuzenpocket. Plechtigheid bij Bezige Bij’, *Brabants Dagblad* 14 november 1967. (Als je begrijpt wat ik bedoel in LRP-reeks)

‘Niet begrepen wat een heer bedoelt. De 250ste Bij heet Ollie B.’, *Nieuwe Haagse Courant* 14 november 1967. (Als je begrijpt wat ik bedoel in LRP-reeks)

WINTER, THEUN DE (‘THdW’): ‘Literaire Reuze Lol’, *Propria Cures* 18 november 1967. (Als je begrijpt wat ik bedoel in LRP-reeks)

1973

TOONDER, MARTEN: ‘Niemand weet wat goed of kwaad is’, *Bommelkoerier* jrg. 2 nr. 8 (september 1973), p. 3–4. (Tolkien; faeries)

1977

‘Na Dali nu Bommel in Boymans’, *Het Vrije Volk* 15 september 1977. Ook in: *Toondertijd* nr. 117 (september 2020), p. 25. (tentoonstel-

ling; André van der Louw; vgl. Schaaf 1977)

- TOONDER, MARTEN: *De nullijn in de economische praktijk. Oratie vervaardigd door heer Olivier B. Bommel en voorgedragen in de Erasmus Universiteit te Rotterdam op 14 september 1977*. Amsterdam: De Bezige Bij, 1978. 21 p. Ook in: dez., *Het woord als gevoel* (2017), p. 217–230. Ook in: *Toondertijd* nr. 117 (september 2020), p. 21–24.

1980

KUIK, C.J.: ‘Beeld in Den Bommel’, in: dez., *Helden op sokkels. Literaire standbeelden in Nederland* (Baarn: Bosch & Keuning, 1980), p. 207.

1981

OUDEJANS, FRANS: ‘Het Gastronomisch Bommelboek’, *Elseviers Magazine* 31 januari 1981. (rec. Stuit/Duijker 1980; culinaria; Joost)

1982

EGMOND, PETER VAN: ‘Een nieuw do-it-yourself-verschijnsel: TTP’, *Lembas* nr. 5/6 (augustus 1982), p. 40–41. (reactie op Vink 1982; Tolkien; De bevrijding van Sollidee, De Pikkin-ring, De waarde-ring, Het wroeg-wezen; TTP = Tolkien-Toonder-Parallelisme)

C.S.: 'Bommel', *De Tijd* 26 maart 1982. (Boekenweekgeschenk *De andere wereld*)

VINK, RENÉE: 'De Heer van de Waarde-ringen', *Lembas* jrg. 1 nr. 4 (april 1982), p. 5-7. (Tolkien; De waarde-ring)

1983

BERENDS, RIEN (int.): 'Rob Houwer en zijn Bommelfilm', *Wastora* nr. 103 (9 februari 1983), p. 11.

BOUBER, ROB (int.): 'Rob Houwer: Bommel zien bewegen, dat schokt even', *Noordhollands Dagblad* 29 januari 1983.

SPIJKSTRA, ANNEMIEKE: 'Als je begrijpt wat ik bedoel. Het filmavontuur van Olivier B. Bommel', *Eppo* 4 februari 1983.

WERD, JAN DE (int.): 'Marten Toonder maakt tekenfilm', *Studio* 29 januari 1983, p. 16-17.

ZWAAN, HILDO: 'De Bommelfilm ook leuk voor lezertjes', *Alkmaarse Courant* 3 februari 1983.

1990

SMITH, W.H. (int.): 'Een heer van stand. Marten Toonder, de geestelijke vader van Bommel en Poes', *Reformatorisch Dagblad* 29 juni 1990. (leven en werk, taalgebruik, christendom; De Grote Onthaler; Museum Flehite)

1992

BUUREN, JAN VAN: 'Geld maakt vrij, verder mag het geen rol spelen', *NieuwsTribune* 30 april 1992. (autobiografie)

VULLINGS, JEROEN: 'Marten Toonder: autrefois la terre était plate', *Septentrion* nr. 3 (1992), p. 71-72. (autobiografie)

1993

BAKKER, JAN-HENDRIK: 'Signor Bomboli', *Haagsche Courant* 25 januari 1993. (vertaalproject *Story International*; vgl. Korevaar 1995)

1995

GERRITSEN, HENK: 'Draadhippel. Bij een foto van Anton Schleepers', *Onze Eigen Tuin* jrg. 41 nr. 3 (herfst 1995), p. 13. (bijzondere woorden, natuur; Kwetal; De toornviolen)

2000

PAM, MAX: 'Het Dickerdack-complex', *NRC Handelsblad* 8 december 2000. (autoriteit slaat flater)

2001

REP, MARTIN: 'Oorsprong ontdekt van Rommeldam', *De Gelderlander* (ed. Arnhem) 15 december 2001. (rec. Oosterheert 2001-1; taal)

2002

■ MATLA, H.J., J. BRUGGEMAN en E. WALTHER (red.), *Heer Bommel. Volledige werken. De dagbladpublicaties. Index*. Den Haag: Panda, 2002. 16 p. Ook op uitgeverij-panda.nl (website). (chronologische titellijst van de Bommelverhalen, alfabetische lijst van trefwoorden in de verhaaltitels)

TEESING, ANNEMIEK: 'Helden uit Rommeldam', cultuurwijs.nl (website) 2002. (Toondermonument in Rotterdam)

2003

'De bovenbazen', scholieren.com (website) 13 oktober 2003. (boekver-
slag)

2005

'De andere wereld', scholieren.com (website) 12 juni 2005. (boekver-
slag)

SANDERS, EWOUDE: 'Minkukel en denkraam', nemokennislink.nl
(website) 20 december 2005. (taal van Toonder, namen; Jan
Bruggeman; bewerking van Sanders 1998-3)

2006

Geerling, Jan: 'Als je begrijpt wat ik bedoel', pro-test.nl (website)
4 november 2006. (animatiefilm op dvd)

2007

'Bommel – hoorspelserie naar de verhalen van Marten Toonder',
archieff.ntr.nl (website) 2007. (verhalen, rolverdeling, radio-uit-
zendingen; Krijn ter Braak leest voor uit Oosterheert 2005)

BRAAK, BERT VAN DEN: 'Wat wil het volk?', parlement.com (web-
site) 10 juli 2009. (Dorknoper; De kwanten)

CUMPS, JAN en KURT MORISSNES: 'Als je begrijpt wat ik bedoel',
in: dez., *Laat ze strips lezen. Informatie en suggesties voor school,
thuis en bibliotheek* (Leuven: ACCO, 2007), p. 64–66. (taal van
Toonder)

CUPERUS, K.W.: 'Heer Bommel en het para-abnormale', [spirituele-
vrienden.com](http://spirituele-
vrienden.com) (website) 2007. (rec. Venerius 2007-2)

TAGRIJN: 'In de voetsporen van een heer van stand', [tagrijn.
wordpress.com](http://tagrijn.
wordpress.com) (website) 10 december 2007. (rec. Witsen 2007-1;
topografie)

VERHEYEN, IVO: 'Toonder en de domheid van Ukkie Oetang', *Strip-
gids* nr. 3 (februari 2007), p. 58–59. (rec. *De avonturen van Tom Poes
en Was Tom Poes maar hier*; Het geheim van het noorderlicht, Het
land van de blikken mannen)

WINSEMIUS, PIETER: 'Voorwoord', in: Jenno Witsen, *Bommel
reisgids. In de voetsporen van een heer van stand* (2007), p. 9–10.
(topografie, planologie; Jenno Witsen)

2008

KAN, PETER VAN: 'Witte Huis: Bommelstein aan de Nieuwe Maas',
De Oud-Rotterdammer jrg. 4 nr. 11 (27 mei 2008).

'Michiel Meurs & Dorknoper', tienhuis.nl (website) 7 december
2008. (Michiel Meurs, voormalig financieel directeur Ahold)

2010

BARNHOORN, ROB: 'Vertalen van een Bommelverhaal – De boven-
bazen in het Spaans', taalmuziek.nl (website) juli 2010. 8 p. (Kelti-
sche elementen; De Zwarte Zwadderneel; De Krookfilm; taaltje
Prlwytkofski; het maanmotief, namen, locaties, uitdrukkingen.
Uitgebreide versie van 'De essentie achter de woorden', *Toonder-
tijd* nr. 77)

SCHINKELSHOEK, JAN: 'Pleidooi voor eerherstel van de klassieke
ambtenaar', *Christen Democratische Verkenningen* (herfst 2010),
p. 107–112. (Dorknoper)

2011

BENSCHOP, ADRI: 'De Oude Schicht', [adribenschopfotografie.blog-
spot.com](http://adribenschopfotografie.blog-
spot.com) (website) 20 oktober 2011. (Spyker 7HP Two-Seater)

LAND, GERT JAN VAN 'T: 'Marten Toonder had niet veel op met
wetenschap', kloptdatwel.nl (website) 10 maart 2011. (Prlwytkof-
ski, Sickbock, Kwetal)

- NIENHUYS, JAN WILLEM: 'Comment', kloptdatwel.nl (website) 10 maart 2011. (wetenschap; alle magische figuren zijn mensen; Sickbock een soort duivel)
- ZWETSLOOT, JAN: 'Tom Poes en de oppeppers', *Dorpsorgaan Spaarnedam* jrg. 45 nr. 3 (september 2011), p. 10. (plaatselijke politiek in de vorm van een Bommelverhaal)

2012

- ADRIANUS (= ED KOSTER): 'Vapeurs en kwijningen', leeskost.nl (website) 11 december 2012. (signalering Oosterheert 2012-2)
- BOS, ERIC: 'Boek over veelzijdige kunstenaar Ben van Voorn', visua-lia.nl (website) 14 september 2012. (rec. d'Arcy Shillcock 2012)
- DERKSEN, ESTHER (1): 'Ollie B. Bommel en Tom Poes in De Nieuwe Ijstijd', puurtheater.nl (website) 22 januari 2012. (musical)
- DERKSEN, ESTHER (2): 'Suzan Seegers en Ollie B. Bommel / Premièrè 21 januari 2012', puurtheater.nl (website) 21 januari 2012. (musical)
- EISSINK, JURGEN: 'Querulijn Xaverius', nederlandsepoezie.org (website) 5 oktober 2012. (poëzie)
- 'Koken op Bommelstein', nieuwsvoordietisten.nl (website) 18 december 2012. (rec. Van Dam 2012)
- Prij, Jan: 'De Zwarte Zwadderneel', janprij.nl (website) 9 december 2012. (boeteprediker; De blijdschapper)
- ROUW, HANS: 'Ollie B. Bommel', omroepwest.nl (website) 2 november 2012. (div. figuren)
- SHELLENS, ALLARD: 'Koningin bij Bommel-musical', rijnmond.nl (website) 21 januari 2012. (De nieuwe ijstijd)
- SWIERS, ROBIN: 'De nieuwe ijstijd', puurtheater.nl (website) 26 april 2012. (musical van Opus One)
- 'Toondertentoonstelling raakt doel, niet essentie', cultureelpersbureau.nl (website) 26 oktober 2012. (Letterkundig Museum)

2013

- DABROWSKI, ALEK (1): 'De nieuwe ijstijd', uitgelezenboeken.blogspot.nl (website) 24 september 2013.
- DABROWSKI, ALEK (2): 'De slijtmijt', uitgelezenboeken.blogspot.nl (website) 24 september 2013. (crisiseditie)
- DABROWSKI, ALEK (3): 'De kwanten', uitgelezenboeken.blogspot.nl (website) 25 september 2013.
- DABROWSKI, ALEK (4): 'De Partij van de Blijheid', uitgelezenboeken.blogspot.nl (website) 25 september 2013.
- DABROWSKI, ALEK (5): 'De grote Barribal. Een Bommelse kijk op het populisme', uitgelezenboeken.blogspot.nl (website) 27 september 2013.
- DABROWSKI, ALEK (6): 'De zonnige kijk', uitgelezenboeken.blogspot.nl (website) 29 december 2013. (crisis-editie)
- HARTGERS, HANS ('HH'): 'Tom Poes verzint een list', stripaap.nl (website) 2013. (rec. *Tom Poes verzint een list*; heruitgave vroege verhalen)
- 'Heer Bommel in Afrika', aamatters.nl (website) ca. 2013. (signalering Folkers/Kimmerle)
- PLOEG, PETER VAN DER: 'Een heer van stand', boekenbijlage.nl (website) 24 februari 2013. (rec. Toonderbiografie van Wim Hazeu)

2014

- 'Alle verhalen van Olivier B. Bommel en Tom Poes verschijnen ook in een digitale versie', toondercompagnie.nl (website) 26 juni 2014. (De Bezige Bij)
- FELTKAMP, WILLEM: 'Schrijfwedstrijd: schrijf een nieuw Bommelverhaal!', toondercompagnie.nl (website) 28 oktober 2014. (incl. wedstrijdvoorwaarden)
- HAAN, PAUL DE: 'Digitale kijk- en luisterboeken', bommelmedia.nl (website) 2014. (hoorspelen met plaatjes; De tijwisselaar, Het vergeetboekje, De zonnige kijk)

- ‘Heer Bommel en de weetmuts in een speciale studenteneditie’, toondercompagnie.nl (website) 26 juni 2014. (zie ook: Soetevent 2014)
- ‘Los altos mandos nu als eBook verkrijgbaar’, toondercompagnie.nl (website) 27 juni 2014. (Spaanse vertaling van De bovenbazen bij iBookstore)
- ‘Plattwalzer, Bommel in het Duits’, toondercompagnie.nl (website) 23 september 2014. (vertaling van Het platmaken door Jacqueline Crevoisier)
- POST, EISSO: ‘De Nederlandse Tolkien: Marten Toonder?’, hebbaan.nl (website) 26 september 2014.
- SOETEVENT, ADRIAAN: ‘De microstructuur van markt en samenleving’, tpedigitaal.nl (website) jrg. 8 nr. 4 (2014), p. 108–131. (micro-economie; De weetmuts)
- ‘Tom Poes en de Pas-kaart’, toondercompagnie.nl (website) 23 september 2014. (nieuw verhaal door Dick Matena)

2015

- DABROWSKI, ALEK (1): ‘De weetmuts’, uitgelezenboeken.blogspot.nl (website) 1 januari 2015. (studenteneditie)
- DABROWSKI, ALEK (2): ‘De ombrenger’, uitgelezenboeken.blogspot.nl (website) 31 oktober 2015. (eco-editie)
- ‘Feuilleton: De ontlijner’, toondercompagnie.nl (website) 17 september 2015 e.v. (nieuw Bommelverhaal door Bert Juistinga)
- ‘Henk Hardeman winnaar Bommelschrijfwedstrijd’, toondercompagnie.nl (website) 10 september 2015. (Het lastpak; tweede prijs: Bert Juistinga met De ontlijner)
- KUIPER, CHRIS: ‘De context van het hbo-onderzoek. Tussen Prlwytzkofsky en Sickbock?’, in: Joan Verhoef e.a., [Praktijkgericht onderzoek](http://Praktijkgerichtonderzoek) (Amsterdam: Boom Lemma, 2015), p. 11–24. (wetenschap)
- LEIBBRAND, JOOP: ‘Het was sar stomig in mijn krol’, meandermagazine.nl (website) 8 januari 2015. (rec. *Nu is de moen gevangen*)

- SMITH, REINDER: ‘Olivier B. Bommel sprak Gronings’, rtvnoord.nl (website) 26 maart 2015. (naam Dickerdack; Pim Oosterheert)
- ‘Tom Poes en de pijpleider in het *Dagblad van het Noorden*’, toondercompagnie.nl (website) 22 mei 2015.
- ‘Tom Poesjaar!’, toondercompagnie.nl (website) 7 september 2015. (Tom Poes 75 jaar in 2016)
- ‘Uitreiking eerste exemplaar kadoboek *De ferjilder*’, toondercompagnie.nl (website) 10 september 2015. (en andere Friese vertalingen van Bommelverhalen)

2016

- ‘Aandacht voor ‘Het lastpak’ in de media’, toondercompagnie.nl (website) 2 november 2016. (recensies)
- ADRIANUS (= ED KOSTER): ‘Bommel terug van weggeweest?’, leeskost.nl (website) 16 november 2016. (rec. Het lastpak)
- BARTELS, VALENTIJN: ‘Voor even is Bommelstein het Muiderslot’, *De Gooi- en Eemlander* 28 juli 2016. (tentoonstelling Muiderslot)
- ‘Bommel mengt zich in strijd Clinton–Trump’, stripjournaal.com (website) 6 oktober 2016. (Engelse vertaling van De grote Barribal)
- DABROWSKI, ALEK: ‘Het lastpak’, uitgelezenboeken.blogspot.nl (website) 16 november 2016.
- ‘Engelse Tom Poes-avonturen voor het eerst in het Nederlands’, toondercompagnie.nl (website) 17 november 2016. (Mr. Bumble and the wonder-egg, Tom Puss at the panto; Uitgeverij Panda)
- FELLER, PIETER: ‘Buitengewoon Bommelboek’, boekenbijlage.nl (website) 14 november 2016. (Het lastpak)
- FRANSEN, ANNEJET: ‘Tom Poes op leeftijd’, kunstspot.nl (website) 2016. (tentoonstelling ‘75 jaar Tom Poes’, Nederlands Stripmuseum, Groningen; int. met bestuurslid Klaas Cuperus)
- HARTGERS, HANS (‘HH’): ‘Het lastpak’, stripaap.nl (website) 2016. (recensie)
- ‘Herkleurde uitgave van De krakers’, toondercompagnie.nl (website) 18 februari 2016. (Uitgeverij Cliché)

JANSSEN, HANS: 'Olivier B. Bommel en Tom Poes zijn nog springlevend dankzij Veldhovense', omroepbrabant.nl (website) 26 oktober 2016. (Henriëke Goorhuis; Het lastpak)

'Kasteel voor heer Bommel', omroepgelderland.nl (website) 13 oktober 2016. (Bommelstein nabouwen in Oosterbeek; Bastiaan Kojick)

'Het lastpak: eerste nieuwe Bommelavontuur sinds 30 jaar', toondercompagnie.nl (website) 26 oktober 2016. (geschreven en getekend door Henk Hardeman en Henriëke Goorhuis)

LEFÈVRE, PASCAL: 'Een wereld van verschil. Beeldverhalen in Nederland en Vlaanderen', in: Rita Ghesquière e.a., *Een land van waan en wijs. Geschiedenis van de Nederlandse jeugdliteratuur* (Amsterdam: Atlas Contact, 2016), p. 425–443. Ook op: dbnl.org (website). (kort over Toonder)

LEHMANN, MARTIN: 'Toonders Trotteldrom kwam tot leven', *NRC Handelsblad* 12 november 2016. Ook in: *Toondertijd* nr. 118 (december 2020), p. 43–44. (Donald Trump; Het monster Trotteldrom; vgl. Lafranca 2020)

MATHER, ED: 'Een teer gestel?', edmath.com (website) 8 augustus 2016. (karakter Bommel)

POLLMANN, JOOST: 'De stereotype stripprofessor', in: dez., *De stripprofessor. Vijftig colleges over tekenkunst* (Amsterdam: Podium, 2016), p. 8–10. (Prlwytkofski, Sickbock; de stripprofessor is altijd een man)

'Postzegelvel voor 75-jarige Bommel en Tom Poes', toondercompagnie.nl (website) 6 juni 2016.

SEGERIUS, CHRIS 'PIM': 'De Kleine Club', pimsep.wordpress.com (website) 6 februari 2016. (leden; notabelen Enkhuizen)

STEINZ, PIETER: 'Quiz', madeeurope.wordpress.com (website) 16 maart 2016. (uitspraken van figuren uit de Bommelsaga)

WIELAERT, JEROEN: 'Tijd dat de jeugd Toonder weer leert kennen', nos.nl (website) 21 maart 2016. (Bommelstein, tentoonstelling Muiderslot; Pim Oosterheert)

2017

ADRIANUS (= ED KOSTER): 'Bommel vindt het buskruit uit', leeskost.nl (website) 11 januari 2017. (Het tijddeurtje; Dick Matena)

ALBERS, MARTIJN: *Het beperkt zakelijk recht en enkele belastingen*. Proefschrift Rijksuniversiteit Groningen, 2017. 276 p. (Bommelstein op erfpachtgrond; Het einde van eindeloos)

BARENDs, ELISA: 'Op bezoek bij Tom Poes en heer Bommel', *Rotterdam Tourist Information* / rotterdam.info (website) 19 mei 2017. (tentoonstelling Strips! Museum voor het Beeldverhaal, Rotterdam)

DIJL, FRANK VAN: 'Hommage aan Marten Toonder keert terug in het straatbeeld van Rotterdam', tzum.info (website) 25 april 2017. (herplaatsing monument)

DINGS, RENÉ: 'Geen straat voor Zbygniew Prlwytkofsky, maar wel een plein voor Zdzislaw Szydowski', overstraatnamen.nl (website) 29 juli 2017.

'Gouden Boekje Tom Poes verschenen', toondercompagnie.nl (website) 25 september 2017. (Het cadeautje voor heer Ollie)

HARTGERS, HANS ('HH'): 'Tom Poes en heer Bommel, 75 jaar literaire lotgevallen', stripaap.nl (website) 2017. (rec. Van Eijck/Van der Nol 2017)

'Hommage Marten Toonder terug', cbkrotterdam.nl (website) 2 mei 2017. (herplaatsing Toondermonument)

'Integrale editie Thijs IJs', toondercompagnie.nl (website) 25 september 2017. (Uitgeverij Panda)

KNEEPKENS, MANUEL: 'Ode aan Marten Toonder – het Bommel-ding', lettereno10.nl (website) 12 april 2017. (gedicht bij herplaatsing Toondermonument, Rotterdam)

SCHULTE, KOOS: 'Wat je gelooft is waar en overig werk uit de Bommelsaga van Marten Toonder', *Jouster Courant* 3 oktober 2017. (rec. Oosterheert 2017-2; Blauwe Reeks; signalering *Een struise gestalte, Met vooruitziende blik, Par exemple!*)

'Taal en wereld van de Bommelsaga', toondercompagnie.nl (website)

- 1 oktober 2017. (vertalingen; Rob Barnhoorn)
 ‘Toondermonument van de Artoonisten terug in de stad’, openrotterdam.nl (website) 2 mei 2017. (herplaatsing)
 ‘Het toverboekje’, toondercompagnie.nl (website) 26 september 2017. (Uitgeverij Cliché)

2018

- BELLM, VINCENT: ‘Glaswerk uit Nieuw-Buinen. Parfumflesjes van heer Bommel en Tom Poes tentoongesteld’, *Toondertijd* nr. 108 (juni 2018), p. 26–27. (merchandising)
 ‘Bitcoineditie De pasmunt’, toondercompagnie.nl (website) 11 september 2018.
 BORST, GERARD N.: ‘Marten Toonder en het geld’, biografiebesognes.nl (website) 4 september 2018. (geld trekt geld aan, slijtage verhoogt de welvaart; AWS, Sickbock; *Donald Duck*-verhalen, De bovenbazen, De slijtmijt)
 DIJK, HARMEN VAN: ‘De opportunistische butler’, *Trouw* 1 januari 2018. (Joost)
 ‘De jakker-jekker’, toondercompagnie.nl (website) 1 mei 2018. (Uitgeverij Cliché)
 ‘Jubileumviering 20 jaar Bommelzolder in Rijswijkse Schouwborg’, toondercompagnie.nl (website) 25 september 2018.
 (KAADEN, SEB VAN DER (int.) (1):) ‘Henk Hardeman: ik ben helemaal geen echte Bommelkenner’, *Het Lastpak* (2e uitgebreide druk, 2018), p. 122–125.
 (KAADEN, SEB VAN DER (int.) (2):) ‘Henriëke Goorhuis: in vergelijking met Toonder voel ik me regelmatig een kluns’, *Het Lastpak* (2e uitgebreide druk, 2018), p. 126–129. (Piet Wijn, Ben van Voorn)
 (KAADEN, SEB VAN DER (3):) ‘Verantwoording’, *Het Lastpak* (2e uitgebreide druk, 2018), p. 105–119. (nieuwe verhalen: Het lastpak, De Pas-kaart, De TeleBommel; nieuwe personages)
 (KAADEN, SEB VAN DER (int.) (4):) ‘Willem Feltkamp: er is maar één persoon die kan schrijven zoals Toonder’, *Het Lastpak* (2e uitgebreide druk, 2018), p. 130–133. (Henk Hardeman)
 ‘Klaas Driebergen: het verzameld proza van Marten Toonder’, toondercompagnie.nl (website) 5 maart 2018. (signalering van *Het complete proza*, 4 delen)
 KNEEPKENS, MANUEL: ‘Tom Poes en het Kroonjuweel’, *De Republiek* jrg. 14 nr. 1 (maart 2018). (de gekozen burgemeester; Dickerdack; Toondermonument Rotterdam)
 KORVER, PETER: ‘Bommel en bijbel’, remonstranten.nl (website) 18 juni 2018. (Klaas Driebergen; De Zwarte Zwadderneel; tentoonstelling Bavokerk, Haarlem; De liefdadiger)
 ‘Nieuwe strips Tom Poes en heer Bommel in *Stripglossy*’, toondercompagnie.nl (website) 24 september 2018. (Heer Bommel breekt door, De tijdverdrijver; Tim Artz, Henriëke Goorhuis, Henk Hardeman, Ruud Straatman)
 ‘Het nummeren van de Blauwe Reeks’, toondercompagnie.nl (website) 9 november 2018. (incl. titels Blauwe Reeks)
 SEGERIUS, CHRIS ‘PIM’: ‘Bommelogie’, pimsep.wordpress.com (website) 31 mei 2018. (karakter heer Bommel, prototype van de lokale bestuurder)
 TOONDER, MILOU: ‘Voorwoord’, in: *Het Lastpak* (2e uitgebreide druk, 2018), p. 7–9. (Martens erfenis, voortzetting van zijn werk, nieuwe verhalen)
 VELTMAN, CEES: ‘Toonders verhalen hebben altijd iets mysterieus’, debezieling.nl (website) 17 januari 2018. (Marten Toonder en het christendom, Bommel en bijbel; Klaas Driebergen)
 ‘Verkeersovertreding’, wageningse-methode.nl (website) 2018, p. 32. (De Oude Schicht rijdt te hard: wiskunde-opgave, vgl. Treffers 1991)
 WINDHORST, PIET (1): ‘Heer Bommel en ik’, leeskost.nl (website) 12 februari 2018. (rec. deel 1 van *Het complete proza*; Klaas Driebergen)
 WINDHORST, PIET (2): ‘Het woord als gevoel’, leeskost.nl (website) 12 januari 2018. (rec. deel 2 van *Het complete proza*; Klaas Driebergen)

'De zonnebril', toondercompagnie.nl (website) 5 maart 2018. (Uitgeverij Cliché)

2019

- AALBERS, HENK: 'Tom Poes en heer Bommel komen tot leven in Roozendaal', *De Gelderlander* (ed. Arnhem) 9 september 1919. (Bommelbeurs)
- BEIKES, BERNIE: 'De allereerste LEANE ambtenaar?', beikes.com (website) 2019. (Dorknoper, voorbeeldig en vernieuwend)
- 'Expositie Marten Toonder in MuseumDrukkerij', toondercompagnie.nl (website) 15 oktober 2019. (tentoonstelling 'Marten Toonder, een uniek dubbel talent' in Grootegast)
- 'Het Geheim van Marten Toonder gepresenteerd', toondercompagnie.nl (website) 14 november 2019.
- 'Het Geheim van Marten Toonder volgende week naar de drukker', toondercompagnie.nl (website) 6 september 2019.
- 'Nieuw: BommelDingen', toondercompagnie.nl (website) 8 februari 2019. (Klaas Drievergen)
- 'Nieuw Gouden Boekje Tom Poes en de Bommeltjes verschenen', toondercompagnie.nl (website) 7 augustus 2019. (tekst Sjoerd Kuypers, tekeningen Tim Artz)
- RIXOORD, KEES VAN: 'Als je begrijpt wat ik bedoel: dat is de essentie van Toonder', *Boekenpost* jrg. 164 (november 2019), p. 26–28. (werk, MTVC; Arnoud Alderlieste, Bastiaan Kojck, Erik van Veen)
- SCHULTE, KOOS: 'Nieuwe uitgaven uit Toonder Studio's', *Jouster Courant* 8 juni 2019. (De trillings)
- 'Van Tom Poes tot de Bommelsaga', toondercompagnie.nl (website) 1 maart 2019. (verwijzing naar website Literatuurmuseum)
- VERHALLEN, FRANK: 'Geheim Toonder', frankverhallen.nl (website) 14 november 2019. (rec. *Het geheim van Marten Toonder*)

2020

- ALDERLIESTE, ARNOUD (1): 'De neef van Thijs IJs wordt 100', *Toondertijd* nr. 118 (december 2020), p. 16–17. (Rupert Bear, Bruintje Beer)
- ALDERLIESTE, ARNOUD (2): 'Avonturen van Tom Poes – Band 29 – Uitgeverij Panda', *Toondertijd* nr. 118 (december 2020), p. 28–30. (Hans Matla; Het betoverde schaakspel, De blaasgeest, De dief van Dagbad, Het Ding x-13, De ijzervreters, De knokenpijp, Het monster van de holle weg, Het monster van de Hop-vallei, Het Super-krachtcentrum, Het weerkristal, De wonderschoenen)
- BAKKER, NICO: 'Tom Poes, verzin een list', sleen.nu (website) 8 maart 2020. (lezing Peter Geudeke; Tom Poes-spel)
- BARNHOORN, ROB: 'Schatgraven in de taal van Toonder – Deel 6: meesterlijke verbasteringen', *Toondertijd* nr. 118 (december 2020), p. 38–39.
- BARTHEL, SERGE: 'Marten Toonder, l'enchanteur au quotidien. Hervé Cannet en Alain Beyrand', *Toondertijd* nr. 117 (september 2020), p. 6–9. (Franse vertaling van De kon gruer)
- BELLM, VINCENT: 'Bij de Vliegende Hollander haalt geen vliegend tapijt', in: Marten Toonder, *Tom Poes en de vliegende kalief* (uitgave MTVC, 2020), ongepagineerd. (De vliegende kalief; Engelse en Duitse vertaling)
- 'Bestuurslid Theo Poot', *Fijne Trillingen* nr. 38 (september 2020), p. 18. (tekeningen van helden uit de Bommelsaga op Facebook)
- 'De blaasgeest als nieuw Gouden Boekje', toondercompagnie.nl (website) 4 december 2020. (aankondiging; Uitgeverij Rubinstein)
- BOER, DICK DE (1): 'Een heer past niet in deze tijd. Marten Toonder in de eerste helft van 1956', *Toondertijd* nr. 117 (september 2020), p. 32–35. (De Atlantiër, De giegelgak)
- BOER, DICK DE (2): 'Er zit geen lijn in. Marten Toonder in 1956, tweede helft', *Toondertijd* nr. 118 (december 2020), p. 18–21. (De giegelgak, Het mengeldier, De toverparaplu; Luteijn-merchandising)

- 'De Bommel literatuurgids. Het ultieme overzicht van secundaire literatuur over Marten Toonder en de Bommelstrip', toondercom-pagnie.nl (website) 10 september 2020. (signalering Driebergen/Klooster 2020)
- BOSCH, HARRY (1): 'De klompen van heer Bommel', *Fijne Trillingen* nr. 38 (september 2020), p. 16. (Het geheim van de Blauwe Aarde, De laarzenreuzen)
- BOSCH, H.M. (2): 'Nu hebt u weer een probleem aan uw jas', *Toondertijd* nr. 117 (september 2020), p. 17–20. (De grauwe razer)
- BOSCH, HARRY (3): 'Reactie op *Toondertijd* nr. 116', *Toondertijd* 117 (september 2020), p. 43. (over Didden/Können/Verhaak, *Nu begrijpt u wat ik bedoel*, deel 2; Hocus Pas)
- BOSCH, H.M. (4): 'Ach wat! Geld speelt toch geen rol?', *Toondertijd* nr. 118 (december 2020), p. 44–46. (valsemunterij; De pasmunt, De schat op de zeebodem)
- BRAUN, ROB: 'Onteigeningen in Nederland en Rommeldam', *Toondertijd* nr. 118 (december 2020), p. 8–9. (inaugurale rede professor Jacques Sluysmans; De Doorluchtigheid)
- CASPERS, THIJS: 'Niets nieuws onder de zon. Heer Bommel, de Bovenbazen en de Slijtmijt', *Brabants Landschap* nr. 208 (winter 2020), p. 51–59. (samenvatting van De slijtmijt; consumptie, natuur; AWS)
- COMMANDEUR, KLAAS: 'Terpen Tijn', *Toondertijd* nr. 118 (december 2020), p. 42–43. (schilderstijl van Terpen Tijn; Toondermonument Rotterdam; De muzenis, Het spijtlijden)
- 'Commissaris Bulle Bas en 'de oude Kneep' laten van zich horen – een eerbetoon aan Marten Toonder', *Toondertijd* nr. 118 (december 2020), p. 40. (Toondermonument in Rotterdam; Manuel Kneepkens)
- DABROWSKI, ALEK: 'De Unistand', uitgelezenboeken.blogspot.nl (website) 15 maart 2020. (brexit-editie)
- DIDDEN, JACK; ERIK KÖNNEN en PAUL VERHAAK: *Nu begrijpt u wat ik bedoel! Heer Bommel en Tom Poes, van krantenstrip tot boek – Deel 1: De Amsterdamse/Bussumse periode, 1941–1954*. Drunen:

- Pas Producties, 2020. 392 p. (analyse verhalen Bommelsaga; vgl. 'Vers van de pers' 2020)
- DRIEBERGEN, KLAAS: 'Een Bommelverhaal voor de jaarwisseling', *Toondertijd* nr. 118 (december 2020), p. 10–11. (bewerking van Driebergen 2020-a48; tijd, tijdreizen; De dropslaven, Het men-geldier, De minionen, Het overdoen)
- DRIEBERGEN, KLAAS (a): *BommelDingen*. Per e-mail verschijnende stukjes over de Bommelsaga en verwante zaken (abonneren via www.bommeldingen.nl). 74. 'Het laatste nieuws over de Bommel literatuurgids', 75. 'Bommel gespot aan de Costa Brava', 76. Bommel door de wetenschappelijke bril', 77. 'Bommelstein in de Auvergne', 78. 'Toonders laatste Bommelportret', 79. 'De stripvoorvaders van de Oude Schicht', 80. 'Eerbetoon aan een oude vriend', 81. 'De Ierse mannetjes van Marten Toonder', 82. 'Toonders ontevredenheid en De Gouden Vis', 83. 'Ochtendblad en ochtendpap', 84. 'lees-les met mees-ter Bom-mel', 85. 'Geruite jassen en mondkapjes', 86. 'Ruiten heer', 87. 'Nog meer ruitjes', 88. 'Kwille ruit – kwille ruit!', 89. 'Bommel als 'trendsetter'', 90. 'Bommels verjaardagsdatum', 91. 'Ruitjesjassenweetjes', 92. 'De ruitjes van Bruintje en... Tom Poes'
- GEIRNAERT, DIRK: 'Strooknummers met een extraatje – aanvulling', *Fijne Trillingen* nr. 38 (september 2020), p. 15. (kenteken Oude Schicht als strooknummer; Het kunsthars-hart, Het ontstoffen; vgl. Geirnaert 2019)
- (JONG, MARTIN DE:) 'Bommel literatuurgids', *NBD Biblion* 2 december 2020. In bewerkte vorm op: nbdbiblion.nl (website). (recensie)
- KEIJZER, ROB: 'Reactie op *Toondertijd* nr. 116', *Toondertijd* nr. 117 (september 2020), p. 44. (Dickerdack geen neushoorn maar een nijlpaard; Jacqueline Crevoisier; vgl. Van der Nol 2020, Van Veen 2020-3)
- KENNIS, ARJEN: 'Museum de Bommelzolder verhuist naar echt kasteel Bommelstein in Groenlo', sleutelstad.nl (website) 12 juli 2020. (Pim Oosterheert, Jan Ernst Onkenhout)
- KLOOSTER, HUGO (1): 'Heer Bommel en Tom Poes als echtpaar',

- Fijne Trillingen* nr. 38 (september 2020), p. 13–14. (reactie van Pim Oosterheert, p. 14)
- KLOOSTER, HUGO (2): ‘Prachtig stoel-ursalium uit 1957’, *Toondertijd* nr. 117 (september 2020), p. 31. (ornament in Bommelstein)
- KOPPELAAR, THEO: ‘Ollie B. Bommel en Tom Poes verhalen vertaald in het Engels’, *Toondertijd* nr. 118 (december 2020), p. 40–41. (Het eiland van Grim, Gram en Grom; lijst van verhalen)
- KOUDENBURG, PIET: ‘Tom Poes en de schatkaart van opa’, *Toondertijd* nr. 118 (december 2020), p. 31–34. (marionettentheater van Bert Brugman, KRO-televisie; lijst van afleveringen)
- KUNST, W.A. (1): ‘De verhalen van Tom Poes en heer Bommel en hun titels’, *Fijne Trillingen* nr. 38 (september 2020), p. 14. (varianten in titels)
- KUNST, W.A. (2): ‘Tom Poes en de Kaligaar’, *Toondertijd* nr. 118 (december 2020), p. 47. (autobus; De kaligaar)
- LAFRANCA, J.P.M.: ‘De verkiezingen in de Verenigde Staten van Amerika’, *Toondertijd* nr. 118 (december 2020), p. 43. (Donald Trump; Het monster Trotteldrom; vgl. Lehmann 2016)
- ‘De lange weg van heer Bommel’, [heusden.nieuws.nl](https://www.heusden.nieuws.nl) (website) 4 januari 2020. (expositie in Heusden; Jack Didden, Paul Verhaak)
- ‘Luisterboek Het kukel’, [toondercompagnie.nl](https://www.toondercompagnie.nl) (website) 10 september 2020. (De Bezige Bij/Rubinstein)
- MINTJES, HIELKE: ‘Ollie B. Bommel en Tom Poes in Rozenburg’, *Toondertijd* nr. 117 (september 2020), p. 47. (beeldje)
- MOERBEEK, KEES (1): ‘Spijtlijden en twee pijlen van de Boeddha’, [boeddhistischdagblad.nl](https://www.boeddhistischdagblad.nl) (website) 9 augustus 2020. (Het spijtlijden)
- MOERBEEK, KEES (2): ‘Het boze oog en juist spreken’, [boeddhistischdagblad.nl](https://www.boeddhistischdagblad.nl) (website) 23 augustus 2020. (‘het boze oog hebben’; Klaas Drievergen, *Bommel en Bijbel*)
- NIJWENHUIS, STEFAN: ‘Tachtig jaar Bommel opgesnord en gearangschikt’, [tzum.info](https://www.tzum.info) (website) 2020. (rec. *Bommel literatuurgids*)
- NOL, ROB VAN DER: ‘Reactie op *Toondertijd* nr. 116’, *Toondertijd* nr. 117 (september 2020), p. 43–44. (‘Rino Zero’ voor ‘Dickerdack’: geen neushoorn maar een nijlpaard; Jacqueline Crevoisier; zie ook Keijzer 2020, Van Veen 2020–3)
- ‘Oliver B. Bumble’, [mibepa.info](https://www.mibepa.info) (website) 27 januari 2020. (ontwikkeling strip; mibepa = Minka’s Bear Passion)
- OOSTERHEERT, PIM (1): ‘Bommelwereld in Groenlo!’, *Toondertijd* nr. 117 (september 2020), p. 15–16. (Bommelstein)
- OOSTERHEERT, PIM (2): ‘Beste donateurs’, *Fijne Trillingen* nr. 38 (september 2020), p. 3–4. (plannen voor recreatiepark ‘De Bommelwereld’ in Groenlo, verhuizing collectie en archief ‘De Bommelzolder’; beeldjes Jan Ernst Onkenhout)
- OOSTERHEERT, PIM (3): ‘Heer Bommel en Tom Poes als echtpaar’, *Fijne Trillingen* nr. 38 (september 2020), p. 14. (geen seksuele relaties in de Bommelverhalen; vgl. Klooster 2020–1)
- OOSTRUM, GERRIT VAN: ‘Professor Prlwytzkofsky en het coronavirus’, [svheerhugowaard.nl](https://www.svheerhugowaard.nl) (website) 1 april 2020.
- ‘Op weg naar Grolle’, *Toondertijd* nr. 118 (december 2020), p. 5. (bloementableau bij Groenlo, attractiepark ‘De Bommelwereld’; foto Rini Roes)
- PAARDEKOOPEL, PETER: ‘De huiswerkopdracht van Sylvia Witteman’, *Toondertijd* nr. 117 (september 2020), p. 26–29. (tijdreizen; vgl. Witteman 2020; De andere wereld, De Bommellegende, Heer Bommel gaat vereeuwen, Heer Bommel stuit de vooruitgang, De minionen, Het overdoen)
- PAUPTIT, ANDRÉ: ‘Reactie op *Toondertijd* nr. 116’, *Toondertijd* nr. 117 (september 2020), p. 44. (tramlijn in Rommeldam)
- PRONK, IRIS: ‘Zwaar verslavende dubbeldrop, binnenkort te koop in Rommeldam’, *Trouw* 12 juli 2020. (plannen voor attractiepark ‘Bommelwereld’ bij Groenlo; Willem Feltkamp; De dropslaven)
- SCHULTE, KOOS (1): ‘Gelegenheidsuitgaven heer Bommel en Tom Poes’, *Jouster Courant* 14 juli 2020. (heruitgave De Unistand en De bovenbazen; Joris Luyendijk, Marten van Dijken; zie ook *Toondertijd* nr. 118, p. 35)
- SCHULTE, KOOS (2): ‘De Bovenboazen – De Bovenbazen’, *Toondertijd* nr. 117 (september 2020), p. 5. (Groningse vertaling door Marten van Dijken)

- SCHULTE, KOOS (3): 'Hoe Bommel de look-alike van Donald Trump ontmoette', *Jouster Courant* 25 november 2020. (rec. *De grote Barribal. Amerikaanse verkiezingseditie* en de *Bommel literatuurgids*; De knopenmaker, De tovertuin; zie ook Michiel Vos 2020)
- SYBRANDY, RIENK (1): 'Marten Toonder over wetenschap', *Fijne Trillingen* nr. 38 (september 2020), p. 4–12. (de 'drie geleerden', Hocus Pas; De astromanen, De gekikkerde vorst, De geweldige wiswassen, De grootdoener, Het huilen van Urgje, De hupbloemerij, De killers, De klonters, Het kukel, De kwinkslagen, De mob-beweging, De nieuwe ijstijd, De ombrenger, De pijp Leider, Het spook van Bommelstein, De Unistand, Het verdwijnpunt, De volvetters, De waarzegger, De weetmuts, De zonnige kijk)
- SYBRANDY, RIENK (2): 'Verwijzingen naar de klassieke oudheid in het werk van Marten Toonder – Deel 1', *Toondertijd* nr. 117 (september 2020), p. 36–39. (De Atlantier, De feunix, De grote Barribal, De knollengaard, De muzenis, De sloven, De trullenhoedster, De weetmuts, De wilde wagen, De wind der verandering)
- SYBRANDY, RIENK (3): 'Verwijzingen naar de klassieke oudheid in het werk van Marten Toonder – Deel 2', *Toondertijd* nr. 118 (december 2020), p. 22–25. (draken, eenhoorns; De bevrijding van Sollidee – Latijnse vertaling, Het einde van eindeloos, Kaspar de Draak, De kwanten, Het losgetrilde inzicht, Het monster-ei, De split-erwt, Het spook van Bommelstein – Latijnse vertaling, Tom Poes ontmoet een oude bekende, De vuursalamander, De wadem, De Zwarte Zwadderneel, De zwelbast)
- 'Thijs IJs', *mibepa.info* (website) 16 februari 2020. (mibepa = Minka's Bear Passion; incl. lijst verhalen)
- 'Tom Poes en de tijdverdrijver', *toondercompagnie.nl* (website) 14 december 2020. (aankondiging; tekst Ruud Straatman, tekeningen Tim Artz)
- VEEN, ERIK VAN (1): 'Marten Toonder blijvend in de belangstelling', *De Haagse Tijden* (1 september 2020), p. 3. (Toonder en Scheveningen; *Bommel literatuurgids*)
- VEEN, ERIK VAN (2): 'Bommelverhalen in andere talen – Deel 13', *Toondertijd* nr. 117 (september 2020), p. 12–15. (Rob Barnhoorn; Spaanse vertaling van De bovenbazen)
- VEEN, ERIK VAN (3): 'Reactie op Rob van der Nol en Rob Keijzer', *Toondertijd* nr. 118 (december 2020), p. 5. (naam Dickerdack in vertaling; Jan Bruggeman, Jacqueline Crevoisier)
- VEEN, ERIK VAN (4): 'Bommelverhalen in andere talen – Deel 14', *Toondertijd* nr. 118 (december 2020), p. 12–15. (Marten van Dijken, Klaas Schutter; Groningse vertaling van De bovenbazen, De pijp Leider, Het spook van Bommelstein)
- VERHALLEN, FRANK: 'Bommelding', *frankverhallen.nl* (website) 6 september 2020. (*Bommel literatuurgids*; Klaas Driebergen)
- 'Vers van de pers: het eerste deel van *Nu begrijpt u wat ik bedoel*', *toondercompagnie.nl* (website) 10 november 2020. (signalering Didden/Können/Verhaak 2020)
- 'Verwacht: Bommelkwartet', *toondercompagnie.nl* (website) 10 september 2020. (merchandising; Uitgeverij Cliché)
- 'Verwacht: derde Tom Poes Gouden Boekje', *toondercompagnie.nl* (website) 10 september 2020. (De blaasgeest)
- 'Voortschrijdende inzichten – stripverhalen', *inzichten.com* (website) 4 april 2020. (chemie; Kwetal, Prlwytkofski)
- VOS, MICHIEL: 'Voorwoord. Bommel for president', in: Marten Toonder, *De grote Barribal. Amerikaanse verkiezingseditie* (Amsterdam: De Bezige Bij, 2020), p. 5–10. (Donald Trump)
- WALTHAUS, ASING (1): 'Stripeconomie', *Dagblad van het Noorden* 25 september 2020. (AWS; economie; De bovenbazen)
- WALTHAUS, ASING (2): 'De Bommelstudie', *Leeuwarder Courant* 13 november 2020. (rec. *Bommel literatuurgids*)
- WATERSHOOT, JOS VAN: 'Bommel literatuurgids. Een overzicht van tachtig jaar Bommelstudie', *Stripnieuws / stripschap.nl* (website), 15 september 2020. [KD]
- WENNING, WENDY: 'Heer Bommel en Tom Poes krijgen eigen kasteel in de Achterhoek met indoor-attracties', *passievoorboeken.blogspot.com* (website) 13 juli 2020. (plannen voor attractiepark bij Groenlo)

Zonder jaar

- 'De Bommel-karakters van Marten Toonder', rijnlandmodel.nl (website). (div. figuren; archetypen)
- 'De Bommel schatkamer', heerbommel.info (website). Samensteller: RON KURVINK. Verhalen, personages, verspreide artikelen ('Bommel in het nieuws'), merchandising ('Bommelaria'), hoorspelen, tijdschriften *Toondertijd* en *Fijne Trillingen*.
- EGMOND, KLAAS VAN: 'Tom Poes en de Stapelmeester', klaasvanegmond.nl (website). (manipulatie in de wetenschap)
- 'Heer Bommel Quotes', goodreads.com (website). (zes citaten uit de Bommelsaga)
- 'Heer Bommel en Tom Poes', toondercompagnie.nl (website). (nieuws, auteursrecht, boeken, agenda, Marten Toonder)
- KONING, FRED DE: 'Tom Poes en de Wereldleiders', superurl.nl (website). (eigen verhaal, afbeeldingen uit de Bommelsaga)
- 'Het kukel', leerlingen.com (website). (samenvatting)
- 'Marten Toonder, heer Bommel en Tom Poes', spirituelevrienden.com (website). ('Marten Toonder, de geestelijke vader van heer Bommel en Tom Poes'; 'Personages uit de Bommelverhalen'; 'Typische citaten in Bommeltaal'; 'Opmerkelijke uitspraken'; 'Bommelboeken en flapteksten'; 'Uitspraken van Marten Toonder'; 'Over reïncarnatie' = Van Willigen 2003; 'Marten Toonder: ik wacht op mijn tijd' = Vullings 2004; 'En dan nog even over de markies', incl. Van der Waa 1987, Middag 1989)
- 'Museum de Bommelzolder', bommelzolder.nl (website). (over het museum; over Marten Toonder: heer Bommel en Tom Poes, het land van heer Bommel, ander werk van Toonder, literatuurlijst; Pim Oosterheert)
- NAGTEGAAL, JASPER: 'Uit het leven van een heer', jnagtegaal.nl (website). (Toonder en Bommel, personages, lijst van verhalen uit de Bommelsaga, afbeeldingen)
- SCHUDEBOOM, BAS: 'Joop Geesink', 'Lo Hartog van Banda', 'Marten Toonder', 'Piet Wijn' e.a., *Comiclopedia* / lambiek.net (website).

- (Bul Super, Prlwytzkofski; Het Ding x-13)
- SIJS, NICOLINE VAN DER: 'Breinbaas', etymologiebank.nl (website). (Toonderwoorden die in het Nederlands zijn doorgedrongen: breinbaas, schicht, denkraam, dorknoper, minkukel, grofstoffelijk, grootgrutter)
- 'Spyker 7HP Two-Seater', louwmanmuseum.nl (website). (Oude Schicht)
- STOFBERG, BART: 'Bommelingen', bartstofberg.com (website). (vormen van samenwerking bij figuren uit de Bommelsaga)
- 'Tom Poes', wikikids.nl (website). (alle Tom Poes-weekstrips bij Oberon en Big Balloon)
- 'W. Luteijn & Zonen N.V., Fabriek van Suikerwerken Breskens', plaatjesalbums.info (website). (plakboeken)
- WAGENAAR, PAUL: 'Bommelfiguren', paulwagenaar.nl (website). (div. figuren)
- ZOEST, AART VAN: 'Prlwytzkofsky/Toonder', artvanzoest.nl (website). (De Labberdaan)

Indexen

Index verhalen

Donald Duck-verhalen Borst 2018; Alderlieste 2020-2; ‘De blaasgeest als nieuw Gouden Boekje’ 2020; ‘Tom Poes’ z.j. (Tom Poes-weekstrips)

Nieuwe verhalen Feltkamp 2014 (schrijfwedstrijd); ‘Tom Poes en de Pas-kaart’ 2014 (door Dick Matena); ‘Feuilleton: De ontlijner’ 2015 (door Bert Juistinga); ‘Henk Hardeman’ 2015 (Het lastpak); ‘Aandacht voor *Het lastpak*’ 2016 (recensies); Adrianus 2016 (Het lastpak); Dabrowski 2016 (Het lastpak); Feller 2016 (Het lastpak); Hartgers 2016 (Het lastpak); Janssen 2016 (Het lastpak); ‘Het lastpak, eerste nieuwe Bommelavontuur sinds 30 jaar’ 2016; ‘Gouden Boekje’ 2017 (Het cadeautje voor heer Ollie); Van der Kaaden 2018-3 (Het lastpak, De Pas-kaart, De Tele-Bommel); ‘Nieuwe strips Tom Poes en heer Bommel’ 2018 (Heer Bommel breekt door, De tijdverdrijver); Milou Toonder 2018 (Het lastpak); ‘Nieuw Gouden Boekje De Bommeltjes verschijnen’ 2019; ‘Tom Poes en de tijdverdrijver’ 2020; De Koning z.j. (De Wereldleiders)

Vroege verhalen Hartgers 2013; Didden/Können/Verhaak 2020 (analyse)

De andere wereld C.S. 1982 (Boekenweekgeschenk); ‘De andere wereld’ 2005 (boekverslag); Driebergen 2020-a86; Paardekooper 2020

De antiloog Driebergen 2020-a83

De astromanen Driebergen 2020-a90; Sybrandy 2020-1

De Atlantiër De Boer 2020-1; Sybrandy 2020-2

De betoverde prinses Driebergen 2020-a86

Het betoverde schaakspel Alderlieste 2020-2

De bevrijding van Sollidee Van Egmond 1982; Vink 1982; Sybrandy 2020-3 (Latijnse vertaling)

De blaasgeest Alderlieste 2020-2; ‘De blaasgeest’ 2020; ‘Verwacht: derde Tom Poes Gouden Boekje’ 2020

De blijdschapper Prij 2012

Een Bommelding Driebergen 2020-a86

De Bommellegende Paardekooper 2020

De Bommelschat Driebergen 2020-a87

De Bommeltjes ‘Nieuw Gouden Boekje’ 2019

De bovenbazen ‘De bovenbazen’ 2003 (boekverslag); Barnhoorn 2010 (Spaanse vertaling); ‘Los altos mandos’ 2014 (Spaanse vertaling); Borst 2018; Caspers 2020; Schulte 2020-1, 2020-2 (Groningse vertaling); Van Veen 2020-2 (Spaanse vertaling); Van Veen 2020-4 (Groningse vertaling); Walthaus 2020-1

Het cadeautje voor heer Ollie ‘Gouden Boekje’ 2017

De daadsteller Driebergen 2020-a87

De denktank Driebergen 2020-a83

De dief van Dagbad Alderlieste 2020-2

Dieper leven Driebergen 2020-a80

Het Ding x-13 Alderlieste 2020-2; Schuddeboom z.j.

De Doorluchtigheid Braun 2020

De Drakenburcht Driebergen 2020-a79

De dropslaven Driebergen 2020; Driebergen 2020-a86; Pronk 2020

Het eiland van Grim, Gram en Grom Koppelaar 2020 (Engelse vertaling)

Het einde van eindeloos Albers 2017; Sybrandy 2020-3

- De feunix** Sybrandy 2020-2
- Het geheim van de Blauwe Aarde** Bosch 2020-1
- Het geheim van het noorderlicht** Verheyen 2007
- De geheimzinnige sleutel** Driebergen 2020-a86
- De gekikkerde vorst** Driebergen 2020-a83; Sybrandy 2020-1
- De geweldige wiswassen** Sybrandy 2020-1
- De giegelgak** De Boer 2020-1, 2020-2
- De grauwe razer** Bosch 2020-2
- De grootdoener** Sybrandy 2020-1
- De grote Barribal** Dabrowski 2013-5; 'Bommel mengt zich in strijd Clinton–Trump' 2016 (Engelse vertaling); Schulte 2020-3 (Amerikaanse verkiezingseditie); Sybrandy 2020-2; Vos 2020 (Amerikaanse verkiezingseditie)
- De Grote Onthaler** Smith 1990; Driebergen 2020-a86
- Heer Bommel breekt door** 'Nieuwe strips' 2018
- Heer Bommel gaat vereeuwen** Paardekooper 2020
- Heer Bommel stuit de vooruitgang** Paardekooper 2020
- Het huilen van Urgje** Sybrandy 2020-1
- De hupbloemerij** Driebergen 2020-a83; Sybrandy 2020-1
- De ijzervreters** Alderlieste 2020-2
- De jakker-jekker** 'De jakker-jekker' 2018
- De kaligaar** Kunst 2020-2
- Kaspar de Draak** Sybrandy 2020-3
- De killers** Sybrandy 2020-1
- De klonters** Sybrandy 2020-1
- De knokenpijp** Alderlieste 2020-2
- De knollengaard** Sybrandy 2020-2
- De knopenmaker** Schulte 2020-3
- De kon gruwler** Barthel 2020 (Franse vertaling); Driebergen 2020-a87
- De krakers** 'Herkleurde uitgave' 2016
- De Krookfilm** Barnhoorn 2010; Driebergen 2020-a86
- Het kukel** Van der Sijs z.j. (minkukel); Driebergen 2020-a84; 'Luis-terboek Het kukel' 2020; Sybrandy 2020-1; 'Het kukel' z.j.
- Het kunsthars-hart** Driebergen 2020-a86; Geirnaert 2020
- De kwanten** Van den Broek 2007; Dabrowski 2013-3; Sybrandy 2020-3
- De kwinkslagen** Sybrandy 2020-1
- De laarzenreuzen** Bosch 2020-1
- De Labberdaan** Driebergen 2020-a87; Van Zoest z.j.
- Het land van de blikken mannen** Verheyen 2007
- Het lastpak** 'Henk Hardeman' 2015; 'Aandacht voor *Het lastpak*' 2016 (recensies); Adrianus 2016; Dabrowski 2016; Feller 2016; Hartgers 2016; Janssen 2016; 'Het lastpak' 2016; Van der Kaaden 2018-1, 2018-2, 2018-3, 2018-4; Milou Toonder 2018
- De liefdadiger** Korver 2018
- Het losgetrilde inzicht** Sybrandy 2020-3
- De maanblaffers** Driebergen 2020-a86
- Het mengeldier** De Boer 2020-2; Driebergen 2020
- De minionen** Driebergen 2020; Paardekooper 2020
- De mob-beweging** Sybrandy 2020-1
- Mom Bakkesz** Driebergen 2020-a90
- Het monster Trotteldrom** Lehmann 2016; Lafranca 2020
- Het monster van de holle weg** Alderlieste 2020-2
- Het monster van de Hop-vallei** Alderlieste 2020-2
- Het monster-ei** Sybrandy 2020-3
- Mr. Bumble and the wonder-egg** 'Engelse Tom Poes-avonturen' 2016
- De muzenis** Commandeur 2020; Sybrandy 2020-2
- De namaker** Driebergen 2020-a92
- Het nieuwe denken** Driebergen 2020-a88
- De nieuwe ijstijd** Derksen 2012-1 en 2012-2 (musical); Schellens 2012 (musical); Swiers 2012 (musical); Dabrowski 2013-1; Sybrandy 2020-1
- De ombrenger** Dabrowski 2015-2 (eco-editie); Sybrandy 2020-1
- De ontlijner** 'Feuilleton: De ontlijner' 2015
- Het ontsollen** Driebergen 2020-a83
- Het ontstoffen** Driebergen 2020-a86; Geirnaert 2020

Het overdoen Driebergen 2020; Paardekooper 2020
De Pikkin-ring Van Egmond 1982
De Partij van de Blijheid Dabrowski 2013-4
De Pas-kaart ‘Tom Poes en de Pas-kaart’ 2014; Van der Kaaden 2018-3
De pasmunt ‘Bitcoineditie’ 2018; Bosch 2020-4
De pijp Leider ‘Tom Poes en de pijp Leider’ 2015; Sybrandy 2020-1; Van Veen 2020-4 (Groningse vertaling)
Het platmaken ‘Plattwalzer’ 2014 (Duitse vertaling)
De ruitenjassenvracht Driebergen 2020-a86
De schat op de zeebodem Bosch 2020-4
De Schoonschijners Driebergen 2020-a88
Het slaagsysteem Driebergen 2020-a86, Driebergen 2020-a90
De slijtmijt Dabrowski 2013-2 (crisiseditie); Borst 2018; Caspers 2020
De sloven Sybrandy 2020-2
Het spijtijden Commandeur 2020; Moerbeek 2020-1
De split-erwt Sybrandy 2020-3
Het spook van Bommelstein Sybrandy 2020-1, 2020-3 (Latijnse vertaling); Van Veen 2020-4 (Groningse vertaling)
Het Super-krachtcentrum Alderlieste 2020-2
De Tele-Bommel Van der Kaaden 2018-3
Het tijddeurtje Adrianus 2017
De tijdverdrijver ‘Nieuwe strips’ 2018; ‘Tom Poes en de tijdverdrijver’ 2020
De tijwisselaar De Haan 2014
Tom Poes ontmoet een oude bekende Sybrandy 2020-3
Tom Puss at the panto ‘Engelse Tom Poes-avonturen’ 2016
De toornviolen Gerritsen 1995
Het toverboekje ‘Het toverboekje’ 2017
De toverparaplu De Boer 2020-2
De tovertuin Schulte 2020-3
De trillings Schulte 2019
De trullenhoedster Sybrandy 2020-2

De Unistand Dabrowski 2020 (brexit-editie); Driebergen 2020-a89; Schulte 2020-1 (brexit-editie); Sybrandy 2020-1
De verdwenen heer Driebergen 2020-a87
Het verdwijnpunt Sybrandy 2020-1
Het vergeetboekje De Haan 2014
De vergelder ‘Uitreiking eerste exemplaar *De ferjilder*’ (Friese vertaling); Driebergen 2020-a86
De vliegende kalief Bellm 2020 (Engelse en Duitse vertaling)
De volvetters Sybrandy 2020-1
De vuursalamander Sybrandy 2020-3
De waarde-ring Van Egmond 1982; Vink 1982
De waarzegger Sybrandy 2020-1
De wadem Sybrandy 2020-3
Het weerkristal Alderlieste 2020-2
De weetmuts Soetevent 2014; Dabrowski 2015-1 (studenteneditie); ‘Heer Bommel en de weetmuts’ 2014 (studenteneditie); Sybrandy 2020-1, 2020-2
Het Wegwerk Driebergen 2020-a86
De Wereldleiders De Koning z.j.
De wilde wagen Sybrandy 2020-2
De wind der verandering Sybrandy 2020-2
De wonderschoenen Alderlieste 2020-2
Het wroeg-wezen Van Egmond 1982; Driebergen 2020-a90
De zonnebril ‘De zonnebril’ 2018
De zonnige kijk Dabrowski 2013-6; De Haan 2014; Sybrandy 2020-1
De Zwarte Zwadderneel Barnhoorn 2010; Korver 2018; Sybrandy 2020-3
De zwelbast Driebergen 2020-a86; Sybrandy 2020-3

Index figuren

- Figuren (algemeen)** Rouw 2012 (div. figuren); De Haan 2014 (personages); Steinz 2016 (uitspraken); Driebergen 2020-a87 (met ruitjesjas); ‘Bestuurslid Theo Poot’ 2020 (tekeningen van helden uit de Bommelsaga); ‘De Bommel-karakters’ z.j.; ‘De Bommel schatkamer’ z.j.; ‘Marten Toonder, heer Bommel en Tom Poes’ z.j. (personages); Nagtegaal z.j. (personages); Stofberg z.j. (vormen van samenwerking); Wagenaar z.j. (div. figuren)
- Beren** ‘Integrale editie Thijs IJs’ 2017 (Uitgeverij Panda); Alderlies-
te 2020-1 (Thijs IJs en Rupert Bear = Bruintje Beer); Driebergen
2020-a79 (Thijs IJs); Driebergen 2020-a85 (Phineas T. Bridge-
port); Driebergen 2020-a87 (neef Elias); Driebergen 2020-a92
(Bruintje Beer/Rupert); Driebergen 2020-a92 (Thijs IJs); ‘Thijs Ice’
2020 (incl. lijst verhalen)
- Bommel, Olivier B.** Mather 2016 (karakter); Segerius 2018 (karak-
ter); Driebergen 2020-a75 (gespot aan de Costa Brava); Drie-
bergen 2020-a76 (verandering uiterlijk); Driebergen 2020-a78
(Toonders laatste Bommelportret); Driebergen 2020-a85 (ruit-
tjesjas); Driebergen 2020-a86 (kleding, ruitjesjas); Driebergen
2020-a87 (andere figuren met ruitjesjas); Driebergen 2020-a88
(ruitjesjas); Driebergen 2020-a89 (ruitjesjas in de mode); Drie-
bergen 2020-a90 (verjaardag); Driebergen 2020-a91 (ruitjesjas:
kleuren en patroon; mondkapje); Klooster 2020-1 (heer Bommel
en Tom Poes als echtbaar); Vos 2020 (karakter)
- Bul Super** Schuddeboom z.j. (en Joop Geesink)
- Bulle Bas, commissaris** ‘Commissaris Bulle Bas’ 2020
- Canteclae, markies de** Eissink 2012 (poëzie); Leibbrand 2015
(poëzie); ‘Marten Toonder, heer Bommel en Tom Poes’ z.j.
- Dickerdack, burgemeester** Pam 2000 (flaters); Smith 2015
(naam); Kneepkens 2018 (de gekozen burgemeester); Keijzer
2020 (geen neushoorn maar nijlpaard); Van der Nol 2020 (geen
neushoorn maar nijlpaard); Van Veen 2020-3 (naam in vertaling)
- Dierfiguren (algemeen)** Sybrandy 2020-3 (draken, eenhoorns)
- Dorknoper** Van den Broek 2007; ‘Michiel Meurs’ 2008; Schinkels-
hoek 2010; Beikes 2019 (voorbeeldig en vernieuwend)
- Dwergen/Gnomen/Kabouters/Reuzen** Marten Toonder 1973
(faeries, Tolkien); Driebergen 2020-a81 (Ierse mannetjes)
- Fanth Mzn, O.** Driebergen 2020-a80 (en Joop Lückler)
- Hocus Pas** Bosch 2020-3
- Joost** Oudejans 1981 (als kok); Van Dijk 2018 (opportunist); Drie-
bergen 2020-a83 (als krantlezer)
- Kwetal** Gerritsen 1995 (taaltje); Van ’t Land 2011; Driebergen 2020-
a81; ‘Voortschrijdende inzichten’ 2020
- Mensen** Nienhuys 2011 (magische figuren)
- Prlwytzkofski, professor** Barnhoorn 2010 (taaltje); Van ’t Land
2011; Kuiper 2015; Pollmann 2016; Dings 2017 (krijgt geen straat-
naam); Van Oostrum 2020 (en het coronavirus); ‘Voortschrijden-
de inzichten’ 2020; Schuddeboom z.j.; Van Zoest z.j.
- Sickbock, professor** Van ’t Land 2011; Nienhuys 2011 (soort dui-
vel); Kuiper 2015; Pollmann 2016; Borst 2018
- Steinhacker, Amos W. (‘AWS’)** Borst 2018; Caspers 2020; Walt-
haus 2020-1
- Terpen Tijn** Commandeur 2020 (schilderstijl)
- Tom Poes** ‘Tom Poesjaar!’ 2015 (75 jaar); Franssen 2016 (75 jaar);
Driebergen 2020-a76 (verandering uiterlijk); Driebergen 2020-

a92 (met ruitjesjas); Klooster 2020-1 (heer Bommel en Tom Poes als echtbaar)

Zwarte Zwadderneel Prij 2012 (boeteprediker); Korver 2018

Index zaken en begrippen

Afrika ‘Heer Bommel in Afrika’ 2013 (signalering Folkers/Kimmerle)

Attractieparken Oosterheert 2020-1, 2020-2 (Bommelwereld in Groenlo); Oosterheert 2020-2 (beeldjes J.E. Onkenhout in ‘Rommeldam’, Oisterwijk); ‘Op weg naar Grolle’ 2020; Pronk 2020 (Bommelwereld); Wenning 2020 (Bommelwereld)

Beelden/Monumenten Kuik 1980 (Den Bommel); Teesing 2002 (Toondermonument, Rotterdam); Van Dijn 2017 (herplaatsing Toondermonument, Rotterdam); ‘Hommage’ 2017 (herplaatsing Toondermonument); Kneepkens 2017 (gedicht bij herplaatsing Toondermonument); ‘Toondermonument’ 2017 (herplaatsing); Kneepkens 2018 (Toondermonument); Commandeur 2020 (Toondermonument); ‘Commissaris Bulle Bas’ 2020 (Toondermonument); Mintjes 2020 (beeldje in Rozenburg); Oosterheert 2020-2 (beeldjes van Onkenhout)

Beeldende kunst/Decoraties Vos 2005 (onvoltooid schilderij Bommelstein); Commandeur 2020 (schilderstijl Terpen Tijn); Driebergen 2020-a78 (Toonders laatste Bommelportret); Klooster 2020-2 (stoel-ursalium)

Bijbel/Christendom/Religie Smith 1990; ‘Heer Bommel in Afrika’ 2013 (animisme); Korver 2018 (Bommel en bijbel); Moerbeek 2020-1 (boeddhisme)

Bommelstein Vos 2005 (onvoltooid schilderij); Van Kan 2008 (en het Witte Huis in Rotterdam); Bartels 2016 (tentoonstelling Muiderslot); ‘Kasteel voor heer Bommel’ 2016 (plannen voor een miniatuur); Wielaert 2016 (tentoonstelling Muiderslot); Albers 2017 (gebouwd op erfpachtgrond); Driebergen 2020-a77 (en Château de Val bij Lanobre, Frankrijk); Driebergen 2020-a83

(ochtendritueel in Bommelstein en Greystones); Kennis 2020 (‘echt’ Bommelstein in Groenlo); Klooster 2020-2 (stoel-ursalium); Oosterheert 2020-1 (Bommelwereld in Groenlo)

Bommelstrip (overzichten, lijsten, nummering, registers, mijlpalen) Matla/Bruggeman/Walther 2002 (indices, verhaaltitels, trefwoorden); ‘Tom Poesjaar!’ 2015 (Tom Poes 75 jaar in 2016); Fransen 2016 (Tom Poes 75 jaar); Hartgers 2017 (Tom Poes en heer Bommel 75 jaar); ‘Het nummeren van de Blauwe Reeks’ 2018 (met titels); ‘Van Tom Poes tot de Bommelsaga’ 2019; ‘De Bommel literatuurgids’ 2020 (signalering Driebergen/Klooster); Didden/Können/Verhaak 2020 (van krantenstrip tot boek); Geirnaert 2020 (strooknummers met een extraatje); Koppelaar 2020 (lijst van in het Engels vertaalde verhalen); Kunst 2020-1 (varianten in verhaaltitels); Nieuwenhuis 2020 (rec. *Bommel literatuurgids*); ‘Oliver B. Bumble’ 2020 (ontwikkeling Bommelstrip); Oosterheert 2020-3 (geen seksuele relaties in de Bommelverhalen); Schulte 2020-3 (*Bommel literatuurgids*); Walthaus 2020-2 (rec. *Bommel literatuurgids*); Van Waterschoot 2020 (rec. *Bommel literatuurgids*); ‘De Bommel schatkamer’ z.j.; ‘Heer Bommel en Tom Poes’ z.j. (nieuws, auteursrecht, boeken, agenda, Marten Toonder); ‘Marten Toonder, heer Bommel en Tom Poes’ z.j.; ‘Museum de Bommelzolder’ z.j. (lijst van verhalen uit de Bommelsaga); ‘Tom Poes’ z.j. (lijst van Tom Poes-weekstrips)

Bommelzolder ‘Jubileumviering’ 2018 (20 jaar); Kennis 2020 (voorgenomen verhuizing naar Groenlo); Oosterheert 2020-2 (verhuizing collectie en archief naar Groenlo); ‘Museum de Bommelzolder’ z.j.

Citaten Adrianus 2012 (rec. *Zeg nu zelf*); Steinz 2016 (uitspraken); Schulte 2017 (rec. *Wat je gelooft is waar*); ‘Heer Bommel Quotes’ z.j.; ‘Marten Toonder, heer Bommel en Tom Poes’ z.j. (citaten, opmerkelijke uitspraken, flapteksten)

Culinaria Oudejans 1981 (rec. *Gastronomisch Bommelboek*); ‘Koken op Bommelstein’ 2012 (rec. Van Dam 2012)

Donald Duck Driebergen 2020-a79 (‘Duckatti’)

Economie/Geld/Belastingen Van Buuren 1992 (geld); Soetevent 2014 (micro-economie); ‘Bitcoineditie De pasmunt’ 2018 (geld); Borst 2018 (geld trekt geld aan); Bosch 2020-4 (valsemunterij); Caspers 2020 (consumptie); Waltheus 2020-1 (stripeconomie)

Edities/Bibliografieën/Catalogi ‘Heer van stand in Reuzenpocket’ 1967 (LRP-reeks); ‘Niet begrepen wat een heer bedoelt’ 1967 (LRP-reeks); De Winter 1967 (LRP-reeks); Matla/Bruggeman/Walther 2002 (*Heer Bommel. Volledige werken*); ‘Alle verhalen’ 2014 (digitale editie van de Blauwe Reeks); ‘Tom Poes en de pijp Leider in *Dagblad van het Noorden*’ 2015; ‘Het nummeren van de Blauwe Reeks’ 2018; Alderlieste 2020-2 (Uitgeverij Panda); Didden/Können/Verhaak 2020 (van krantenstrip tot boek); Driebergen 2020-a74 (*Bommel literatuurgids*); De Jong 2020 (rec. *Bommel literatuurgids*); Nieuwenhuis 2020 (rec. *Bommel literatuurgids*); Van Veen 2020-1 (signalering *Bommel literatuurgids*); Verhallen 2020 (rec. *Bommel literatuurgids*)

Fijne Trillingen (magazijn van Stichting Museum de Bommelzolder) ‘De Bommel Schatkamer’ z.j. (inhoud)

Geografie/Topografie/Cartografie Tagrijn 2007 (rec. *Bommel reisgids*); Winsemius 2007; Dings 2017 (straatnamen); ‘Museum de Bommelzolder’ z.j. (het land van heer Bommel)

Keltische invloeden/Ierland Driebergen 2020-a81 (dwergeren, kabouters)

De Kleine Club Segerius 2016 (leden); Driebergen 2020-a80

Magie/Mystiek/Occultisme/Astrologie Cuperus 2007 (rec. Venerius 2007-1); Moerbeek 2020-2 (het boze oog)

Medische aspecten/Gezondheidszorg/Dokters Van Oostrum

2020 (het coronavirus)

Merchandising/Reclame/Propaganda/Curiosa ‘Postzegelvel’ 2016; Bellm 2018 (glaswerk); Bakker 2020 (Tom Poes-spel); De Boer 2020-2 (Luteijn Suikerwerken); ‘Verwacht: Bommelkwartet’ 2020 (kwartetspel); ‘De Bommel schatkamer’ z.j. (Bommelaria); ‘W. Luteijn & Zonen’ z.j. (plakboeken)

Mickey Mouse Driebergen 202-a79 (auto)

Natuur/Milieue Gerritsen 1995 (planten); Caspers 2020

Onderwijs/Educatie Cumps/Morissnes 2007 (taal); ‘Verkeersovertreding’ 2018 (wiskunde-opgave); Driebergen 2020-a84 (leesles met Bommel)

Oude Schicht Benschop 2011 (Spyker 7HP Two-Seater); ‘Verkeersovertreding’ 2018 (de Oude Schicht rijdt te hard); Driebergen 2020-a79 (stripvoorvaders); Driebergen 2020-a89; Geirnaert 2020 (kenteken als strooknummer); ‘Spyker 7HP Two-Seater’ z.j.

Overheid/Bestuur/Gezag Schinkelshoek 2010 (de klassieke ambtenaar); Zwetsloot 2011 (plaatselijke politiek); Segerius 2016 (plaatselijke politiek); Kneepkens 2018 (de gekozen burgemeester); Beikes 2019 (ambtenarij)

Poëzie Eissink 2012 (markies); Leibbrand 2015 (rec. *Nu is de moen gevangen*); Kneepkens 2017 (gedicht bij herplaatsing Toondermonument)

Popeye Mutsaers 1986; Können 2011; Driebergen 2020-a79 (auto)

Radio/Televisie/Media ‘Bommel – Hoorspelserie’ 2007; De Haan 2014 (hoorspelen met plaatjes); ‘Los altos mandos’ 2014 (eBook); Driebergen 2020-a83 (krant); Koudenburg 2020 (tv-poppenspel van Bert Brugman).

Recensies/Signaleringen (van titels die niet in de literatuurgids zijn opgenomen) ‘Heer van Stand in Reuzenpocket’ 1967 (*Als je begrijpt wat ik bedoel*); ‘niet begrepen wat een heer bedoelt’ 1967 (*Als je begrijpt wat ik bedoel*); De Winter 1967 (*Als je begrijpt wat ik bedoel*); Hartgers 2013 (*Tom Poes verzint een list*); Schulte 2017 (*Een struise gestalte, Met vooruitziende blik, Par exemple!*)
Zie ook: Het lastpak

Rommeldam Rep 2001 (oorsprong); Braun 2020 (onteigeningen); Pauptit 2020 (tramlijn)

Sciencefiction Driebergen 2020 (tijdreizen); Paardekooper 2020 (tijdreizen)

Sherlock Holmes (detective) Driebergen 2020-a85 (ruitjes)

Sport/Spel/Recreatie ‘Nieuw Gouden Boekje Tom Poes en de Bommeltjes’ 2019 (voetbal)

Taalgebruik/Bijzondere woorden/Naamgeving Smith 1990; Gerritsen 1995 (draadhippel); Rep 2001; Sanders 2005; Cumps/Morissnes 2007 (taalonderwijs); Barnhoorn 2010; Smith 2015 (Gronings); Dings 2017 (straatnamen vernoemd naar Toonderfiguren); ‘Taal en wereld van de Bommelsaga’ 2017; Barnhoorn 2020 (verbasteringen); ‘Marten Toonder, heer Bommel en Tom Poes’ z.j. (Bommeltaal); Van der Sijs z.j. (breinbaas, minkukel en andere Toonderwoorden)

Tekenfilms/Animatiefilms Berends 1983 (*Als je begrijpt wat ik bedoel*); Boubert 1983 (*Als je begrijpt wat ik bedoel*); Spijkstra 1983 (*Als je begrijpt wat ik bedoel*); De Werd 1983 (*Als je begrijpt wat ik bedoel*); Zwaan 1983 (*Als je begrijpt wat ik bedoel*); Geerling 2006 (*Als je begrijpt wat ik bedoel* op dvd); Driebergen 2020-a81 (*De Gouden Vis*)

Tentoonstellingen ‘Na Dali nu Bommel in Boymans’ 1977; Smith 1990 (Museum Flehite, Amersfoort); ‘Toondertentoonstelling’ 2012 (Letterkundig Museum, Den Haag); Bartels 2016 (Muider slot); Franssen 2016 (Stripmuseum, Groningen); Wielaert 2016 (Muiderslot); Barends 2017 (Museum voor het Beeldverhaal, Rotterdam); Bellm 2018 (Keramisch Museum Goedewaagen, Nieuw-Buinen); Korver 2018 (Bavokerk, Haarlem); Aalbers 2019 (Bommelbeurs, Roozendaal); ‘Expositie Marten Toonder in MuseumDrukkerij’ 2019 (Grootegast); Driebergen 2020-a78 (Teylers Museum, Haarlem); ‘De lange weg van heer Bommel’ 2020 (Heusden)

Toneelstukken/Theater Derksen 2012-1 en 2012-2 (musical *De nieuwe ijstijd*); Schellens 2012 (musical *De nieuwe ijstijd*); Swiers 2012 (musical *De nieuwe ijstijd*)

Toonder Studio’s/Medewerkers/Toonder Compagnie ‘Op bezoek bij ere-brigadier Marten Toonder’ 1962 (en het buitenland); Hartgers 2017 (productie; rec. Van Eijck/Van der Nol 2017); De Boer 2020-1, 2020-2 (productie in 1956); Didden/Können/Verhaak 2020 (periode 1941–1954; van krantenstrip tot boek)

Toondertijd (tijdschrift Marten Toonder Verzamelaars Club) ‘De Bommel schatkamer’ z.j. (inhoud)

Vertalingen Bakker 1993 (vertaalproject *Story International*); Barnhoorn 2010 (Spaans); ‘Los altos mandos’ 2014 (Spaans); ‘Plattwalzer’ (Duits); ‘Uitreiking eerste exemplaar *De ferjilder*’ 2015 (Fries); ‘Bommel mengt zich in strijd Clinton–Trump’ (Engels); ‘Engelse Tom Poes-avonturen’ 2016; ‘Taal en wereld van de Bommelsaga’ 2017 (div. talen); Barthel 2020 (Frans); Bellm 2020 (Engels, Duits); Koppelaar 2020 (Engels); Schulte 2020-1, 2020-2 (Gronings); Sybrandy 2020-3 (Latijn); Van Veen 2020-2 (Spaans); Van Veen 2020-4 (Gronings)

Vervoer/Verkeer ‘Verkeersovertreding’ 2018 (de Oude Schicht rijdt te hard); Kunst 2020-2 (autobus); Pauptit 2020 (tramlijn in Rommeldam)

Wetenschap/Techniek Van ’t Land 2011; Nienhuys 2011; Kuiper 2015; Pollmann 2016 (stripprofessoren); Driebergen 2020-a76 (‘cuteness’); Driebergen 2020 (tijdreizen); Sybrandy 2020-1 (Marten Toonder over wetenschap, de ‘drie geleerden’); ‘Voortschrijdende inzichten’ 2020 (chemie); Van Egmond z.j. (manipulatie in de wetenschap)

Index personen

- Alderlieste, Arnoud** (Bommelkenner) Van Rixoord 2019
- Artz, Tim** (tekenaar) 'Nieuwe strips' 2018; 'Nieuw Gouden Boekje Tom Poes en de Bommeltjes' 2019; 'Tom Poes en de tijdverdrijver' 2020
- Barnhoorn, Rob** (Bommelkenner, vertaler) 'Taal en wereld van de Bommelsaga' 2017; Van Veen 2020-2
- Bruggeman, Jan** (medewerker Uitgeverij Panda) Sanders 2005; Driebergen 2020-90; Van Veen 2020-3
- Brugman, Bert** (poppenspeler) Koudenburg 2020
- Cate, Carel ten** (hoogleraar diergedrag) Driebergen 2020-a76
- Crevoisier, Jacqueline** (vertaalster) 'Plattwalzer' 2014; Keijzer 2020; Van der Nol 2020; Van Veen 2020-3
- Cuperus, Klaas** (bestuurslid Stripmuseum) Franssen 2016
- Diden, Jack** (Bommelkenner, verzamelaar) 'De lange weg van heer Bommel' 2020
- Dijken, Marten van** (vertaler) Schulte 2020-1, 2020-2; Van Veen 2020-4
- Driebergen, Klaas** (neerlandicus, Toonderkenner, uitgever) 'Klaas Driebergen' 2018; Korver 2018 (Bommel en bijbel); Veltman 2018 (Bommel en bijbel); Windhorst 2018-1 en 2018-2; 'Nieuw: BommelDingen' 2019; Moerbeek 2020-2 (Bommel en bijbel); Verhal-len 2020 (*Bommel literatuurgids*)
- Feltkamp, Willem** (Toonder Compagnie) Van der Kaaden 2018-4; Pronk 2020
- Geesink, Joop** (filmproducent) Schuddeboom z.j.
- Geudeke, Peter** (liefhebber) Bakker 2020
- Goorhuis, Henriëke** (tekenaar van *Het lastpak*) Janssen 2016; Van der Kaaden 2018-2; 'Nieuwe strips' 2018
- Hardeman, Henk** (schrijver van *Het lastpak*) 'Henk Hardeman' 2015; Van der Kaaden 2018-1; 'Nieuwe verhalen' 2018; Van der Kaaden 2018-4
- Hardy, Oliver** (Amerikaans komiek) Driebergen 2020-a85
- Hartog van Banda, Lo** (tekenaar) Schuddeboom z.j.
- Hazeu, Wim** (biograaf van Marten Toonder) Van der Ploeg 2013
- Houwer, Rob** (filmproducent) Berends 1983; Boubier 1983
- Juistinga, Bert** (schrijver van *De ontlijner*) 'Feuilleton: De ontlijner' 2015; 'Henk Hardeman' 2015
- Kaal, Ron** (criticaster van Toonders werk) Driebergen 2020-a92
- Kelly, Walt** (Amerikaans striptekenaar) Driebergen 2020-a85
- Kneepkens, Manuel** (liefhebber) 'Commissaris Bulle Bas' 2020
- Koijck, Bastiaan** (Bommel- en Toonderkenner, redacteur *Toonder-tijd*) 'Kasteel voor heer Bommel' 2016; Van Rixoord 2019; Driebergen 2020-a92 (ruitjesjas)
- Kurvink, Ron** (beheerder 'De Bommel schatkamer') 'De Bommel schatkamer' z.j.
- Kuyper, Sjoerd** (schrijver van *De Bommeltjes*) 'Nieuw Gouden Boekje Tom Poes en de Bommeltjes' 2019
- Lodi, John** (tekenaar) Driebergen 2020-a75
- Louw, André van der** (burgemeester van Rotterdam) 'Na Dali nu Bommel in Boymans' 1977
- Luyendijk, Joris** (journalist, antropoloog) Schulte 2020
- Lücker, Joop** (hoofdredacteur *de Volkskrant*) Driebergen 2020-a80 (en Fanth)
- Matena, Dick** (tekenaar) 'Tom Poes en de Pas-kaart' 2014; Adria-

nus 2017 (*Het tijddeurtje*)

Matla, Hans (Bommelkenner, verzamelaar, uitgever) Alderlieste 2020-2

Meurs, Michiel (financieel directeur Ahold) ‘Michiel Meurs & Dorknoper’ 2008

Onkenhout, Jan Ernst (beeldjes in miniatuurstad Rommeldam) Kennis 2020; Oosterheert 2020-2

Oosterheert, Pim (Bommelkenner, beheerder Museum ‘De Bommelzolder’) Adrianus 2012 (rec. *Zeg nu zelf*); Smith 2015; Wielaert 2016; Kennis 2020; ‘Museum de Bommelzolder’ z.j.

Schutter, Klaas (classicus, vertaler) Van Veen 2020-4

Straatman, Ruud (striptekenaar, schrijver van *De tijdverdrijver*) ‘Nieuwe verhalen’ 2018; ‘Tom Poes en de tijdverdrijver’ 2020

Tolkien, J.R.R. (Brits *fantasy*-auteur) Marten Toonder 1973; Van Egmond 1982 (en Marten Toonder); Vink 1982 (en Marten Toonder); Post 2014 (en Marten Toonder)

Toonder, Marten (tekenaar, schrijver, geestelijke vader van heer Bommel en Tom Poes) ‘Op bezoek bij ere-brigadier Marten Toonder’ 1962; Vink 1982 (en Tolkien); Smith 1990 (leven en werk, wereld- en godsbeeld); Van Buuren 1992 (autobiografie); Vullings 1992 (autobiografie); Van der Ploeg 2013 (biografie door Wim Hazeu); Lefèvre 2016 (zijn betekenis voor het beeldverhaal); ‘Klaas Driebergen’ 2018 (het complete proza); Milou Toonder 2018 (voortzetting van zijn werk, nieuwe verhalen); Veltman 2018 (en het christendom); Windhorst 2018-1 en 2018-2 (het complete proza); ‘*Het geheim van Marten Toonder* gepresenteerd’ 2019 (totstandkoming tekeningen, strip); ‘*Het geheim van Marten Toonder* naar de drukker’ 2019 (totstandkoming tekeningen, strip); Verhallen 2019 (rec. het geheim van Marten Toonder); De Boer 2020-1, 2020-2 (productie in 1956); Driebergen 2020-a83 (ochtendritueel in Greystones); Driebergen 2020-a91 (geruite jas); Sybrandy 2020-1 (en wetenschap); Van Veen 2020-1 (en Scheveningen); ‘Heer Bommel en Tom Poes’ z.j.; ‘Marten Toonder, heer Bommel en Tom Poes’ z.j. (leven en werk, uitspraken);

Schuddeboom z.j. (leven en werk)

Trump, Donald (Amerikaans president) ‘Bommel mengt zich in strijd Clinton–Trump’ 2016; Lehmann 2016; Lafranca 2020; Schulte 2020-3; Vos 2020

Veen, Erik van (Bommelkenner) Van Rixoord 2019

Verhaak, Paul (Bommelkenner) ‘De lange weg van heer Bommel’ 2020

Voorn, Ben van (schilder, tekenaar) Bos 2012; Van der Kaaden 2018-2

Wijn, Piet (tekenaar) Van der Kaaden 2018-2; Schuddeboom z.j.

Witsen, Jenno (jurist, planoloog) Tagrijn 2007; Winsemius 2007

Index auteurs

- Aalbers, Henk 13
Adrianus *zie*: Koster, Adrianus
Albers, Martijn 11
Alderlieste, Arnoud 13
Bakker, Jan-Hendrik 7
Bakker, Nico 13
Barends, Elisa 11
Barnhoorn, Rob 8, 13
Bartels, Valentijn 10
Barthel, Serge 13
Beikes, Bernie 13
Bellm, Vincent 12, 13
Benschop, Adri 8
Berends, Rien 7
Boer, Dick de 13
Borst, Gerard N. 12
Bos, Eric 9
Bosch, H.M. (Harry) 14
Bouber, Rob 7
Braun, Rob 14
Broek, Bert van den 8
Bruggeman, J. 7
Buuren, Jan van 7
Caspers, Thijs 14
Commandeur, Klaas 14
Cumps, Jan 8
Cuperus, K.W. 8
Dabrowski, Alek 9, 10, 14
Derksen, Esther 9
Didden, Jack 14
Dijk, Harmen van 12
Dijl, Frank van 11
Dings, René 11
Driebergen, Klaas 14
Egmond, Klaas van 17
Egmond, Peter van 6
Feller, Pieter 10
Feltkamp, Willem 9
Fransen, Annejet 10
Geirnaert, Dirk 14
Gerritsen, Henk 7
Haan, Paul de 9
Hartgers, Hans 9, 10, 11
Janssen, Hans 11
Jong, Martin de 14
Kaaden, Seb van der 12
Kan, Peter van 8
Keijzer, Rob 14
Kennis, Arjen 14
Klooster, Hugo 14, 15
Kneepkens, Manuel 11, 12
Koning, Fred de 17
Können, Erik 14
Koppelaar, Theo 15
Korver, Peter 12
Koster, Adrianus (Ed) 9, 10, 11
Koudenburg, Piet 15
Kuik, C.J. 6
Kuiper, Chris 10
Kunst, W.A. 15
Kurvink, Ron 17
Lafranca, J.P.M. 15
Land, Gert Jan van 't 8
Lefèvre, Pascal 11
Lehmann, Martin 11
Leibbrand, Joop 10
Mather, Ed 11
Matla, H.J. 7
Mintjes, Hielke 15
Moerbeek, Kees 15
Morissnes, Kurt 8
Nagtegaal, Jasper 17
Nienhuys, Jan Willem 9
Nieuwenhuis, Stefan 15
Nol, Rob van der 15
Oosterheert, Pim 15
Oostrum, Gerrit van 15
Oudejans, Frans 6
Paardekooper, Peter 15
Pam, Max 7
Pauptit, André 15
Ploeg, Peter van der 9
Post, Eisso 10
Prij, Jan 9
Pronk, Iris 15
Rep, Martin 7
Rixoord, Kees van 13
Rouw, Hans 9
Sanders, Ewoud 8
Schellens, Allard 9
Schinkelshoek, Jan 8
Schuddeboom, Bas 17
Schulte, Koos 11, 13, 15, 16
Segerius, Chris 'Pim' 11, 12
Sijs, Nicoline van der 17
Smith, Reinder 10
Smith, W.H. 7
Soetevent, Adriaan 10
Spijckstra, Annemieke 7
Steinz, Pieter 11
Stofberg, Bart 17
Swiers, Robin 9
Sybrandy, Rienk 16
Tagrijn 8
Teesing, Annemiek 7
Toonder, Marten 6
Toonder, Milou 12
Veen, Erik van 16

Veltman, Cees 12
Verhaak, Paul 14
Verhallen, Frank 13, 16
Verheyen, Ivo 8
Vink, Renée 7
Vos, Hendrik J. 8
Vos, Michiel 16
Vullings, Jeroen 7
Wagenaar, Paul 17
Walthaus, Asing 16
Walther, E. 7
Waterschoot, Jos van 16
Wenning, Wendy 16
Werd, Jan de 7
Windhorst, Piet 12
Winsemius, Pieter 8
Winter, Theun de 6
Zoest, Aart van 17
Zwaan, Hildo 7
Zwetsloot, Jan 9

MARTEN
FONDER.

Correcties t.a.v. de eerste editie

p. 25: titel ontbreekt bij 'Inhoudelijke studies over de Bommelverhalen' (staat wel in de chronologische literatuurlijst):

WILLEM FELTKAMP (samenst.): *Het geheim van Marten Toonder. De wording van een kunstenaar*. Amsterdam: De Bezige Bij/Joh. Enschedé, 2019. 415 p. + dvd. (fraai gedrukt overzicht van het werk van Marten Toonder, op groot formaat, met veel aandacht voor de Bommelverhalen: totstandkoming, techniek, samenwerking met medewerkers)

p. 31: 'Jarige heer Bommel' 1952 vervalt (zie Becks 1955, Kelders 1955, Vervaart 1955)

p. 174: Van Lente 2006: verwijst ook naar de verhalen De atoomtrillingen en De split-erwt

p. 186: 'Doddeltjes verjaardag' 2009, auteur: Gilles van Blarkom

p. 228: aanduiding voor boeken (■) ontbreekt bij Feltkamp 2019

p. 239: De andere wereld: Van den Berk 2016 moet zijn Van den Berk 2014

p. 239: De atoomtrillingen: zie ook Van Lente 2006

p. 244: verhaal De jonge Schicht ontbreekt in Index verhalen; verwijzen naar: Schulte 2020-2

p. 248: De split-erwt: zie ook Van Lente 2006

p. 248: De split-erwt: Van den Berk 2016 moet zijn Van den Berk 2014

p. 251: verhaal 'De zonnebril' ontbreekt in Index verhalen; verwijzen naar: Schulte 2018-2

p. 256: Dierfiguren (algemeen): Van den Berk 2016 moet zijn Van den Berk 2014

p. 258: Hocus Pas: Van den Berk 2016 moet zijn Van den Berk 2014

p. 259: Het Kleine Volkje, Kwetal: Van den Berk 2016 moet zijn Van den Berk 2014

p. 267, eerste kolom: *Literatuurgids Tom Poes en heer Bommel* is niet uit 1998 maar uit 1999

p. 272, eerste kolom: *Literatuurgids Tom Poes en heer Bommel* is niet uit 1998 maar uit 1999

p. 294, Verjaardagen: verwijzingen 'Jarige heer Bommel' 1952 en Marten Toonder 1975 vervallen

p. 298: Driebergen, Klaas: Van den Berk 2016 moet zijn Van den Berk 2014

p. 300: Jung, C.G.: Van den Berk 2016 moet zijn Van den Berk 2014

De pers over de Bommel literatuurgids

‘De zogenaamde Bommelliteratuur is zo omvangrijk en onoverzichtelijk dat de vele fans en vooral deskundigen dringend behoefte hebben aan ordening ervan. Dit kloeke boek voorziet dan ook zeker in een behoefte.’
‘Meer dan een nuttig naslagwerk. Gewoon leuk om door te bladeren en een feest der herkenning voor de vele Bommelliefhebbers.’

ADRIANUS KOSTER
LeesKost.nl, 18 januari 2021

‘Fraai bezorgd werk.’
‘Indrukwekkend.’
‘De makers hebben er alles aan gedaan om het zo lezenswaardig mogelijk te maken.’

STEFAN NIEUWENHUIS
Tzum.nl, 15 september 2020

‘Een fenomenaal naslagwerk dat er bovendien aantrekkelijk uitziet.’

MARTIN DE JONG
NBD Biblion, 6 september 2020

‘Een geweldig boek.’

FRANK VERHALLEN
FrankVerhallen.nl, 6 september 2020

‘Zo te zien is niks aan hun aandacht ontsnapt. Petje af voor al dit noeste werk.’

ASING WALTHAUS
Leeuwarder Courant, 13 november 2020

‘Een uiterst interessant en prachtig uitgegeven boek, met leeslint (!) dat de Toonder-liefhebber, die meer wil dan alleen maar verhalen tot zich nemen, mateloos zal interesseren!’

KOOS SCHULTE
Jouster Courant, 25 november 2020

‘De Bommel literatuurgids is een nuttig boek voor wie méér wil weten of die Bommel wil verwerken in zijn eigen geschriften. Er is voor ‘elck wat wils’ en het brengt een ongelooflijke hoeveelheid informatiebronnen bij elkaar. Daarvoor hulde aan de makers!’

JOS VAN WATERSCHOOT
Stripschap.nl, 15 september 2020